Stockholms läns landsting

FÖRSLAG 2017:71

LS 2016-0678

Landstingsstyrelsens förslag till beslut

Motion 2016:23 av Anna Sehlin m.fl. (V) om att låta asylsökande med LMA-kort resa med SL-trafiken avgiftsfritt under lågtrafik

Landstingsstyrelsen (LS)

PROTOKOLL LS 2017-0084
2017-06-20

Kl. 10:00-10:15

§§132-148

§ 135
Motion 2016:23 av Anna Sehlin m.fl. (V) om att låta asylsökande med LMA-kort resa med SL-trafiken avgiftsfritt under lågtrafik

LS 2016-0678

Ärendebeskrivning

Anna Sehlin m.fl. (V) har till landstingsfullmäktige lämnat en motion i vilken de föreslår att trafiknämnden ges i uppdrag att utreda möjligheten att låta asylsökande med s.k. LMA-kort resa med SL-trafiken avgiftsfritt under lågtrafik.

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 30 januari 2017
Motion 2016:23
Trafiknämndens protokollsutdrag den 25 oktober 2016
med V-ledamotens muntliga reservation
Trafikförvaltningens tjänsteutlåtande den 16 september 2016

Yrkanden

På sammanträdet föreligger landstingsrådsberedningens förslag i skrivelse den 7 juni 2017.
Följande yrkande framförs:
Bifall från ordföranden Irene Svenonius (M) till landstingsrådsberedningens förslag att avslå motionen.
Bifall från Gunilla Roxby Cromvall (V) till motionen.

Propositionsordning

Ordföranden frågar på vart och ett av de framställda yrkandena och finner att landstingsstyrelsen bifaller landstingsrådsberedningens förslag.

Landstingsstyrelsens beslut

Landstingsstyrelsen beslutar, i enlighet med landstingsrådsberedningens förslag, föreslå landstingsfullmäktige besluta

att avslå motionen.

Landstingsstyrelsen (LS)

PROTOKOLL LS 2017-0084
2017-06-20

Kl. 10:00-10:15

§§132-148

Reservation
Gunilla Roxby Cromvall (V) reserverar sig mot beslutet till förmån för sitt eget yrkande.

Expedieras till
Landstingsfullmäktige
Akten

Landstingsrådsberedningen

SKRIVELSE
2017-06-07

LS 2016-0678

Landstingsstyrelsen

Motion 2016:23 av Anna Sehlin m.fl. (V) om att låta asylsökande med LMA-kort resa med SL-trafiken avgiftsfritt under lågtrafik

Föredragande landstingsråd: Kristoffer Tamsons

Ärendebeskrivning

Anna Sehlin m.fl. (V) har till landstingsfullmäktige lämnat en motion i vilken de föreslår att trafiknämnden ges i uppdrag att utreda möjligheten att låta asylsökande med s.k. LMA-kort resa med SL-trafiken avgiftsfritt under lågtrafik.

Förslag till beslut

Landstingsrådsberedningen föreslår landstingsstyrelsen föreslå landstingsfullmäktige besluta

att avslå motionen

Landstingsrådsberedningens motivering

Med över 800.000 dagliga resor utgör kollektivtrafiken i Stockholms en grundbult i den växande och levande staden. Som en av Sveriges största mötesplatser är det inte oviktigt att också fastslå att kollektivtrafiken är viktig för integration, mänskliga möten och utveckling. Många är de som sökt sig undan krig, förtryck och länder i brand för att komma till Stockholms län. Här skall de som stannar erbjudas möjligheter till ett bra liv i trygghet, med arbete eller studier.

I sin motion föreslår motionärerna att LMA-korten, de registreringskort som asylsökande får i Sverige, skall fungera som färdbevis för resor med kollektivtrafiken. Med anledning av detta är det nödvändigt att fastslå följande.

En grundförutsättning i det offentliga beslutsfattandet är principen om att offentliga myndigheter inte beslutar i sådana fall där annan myndighet har jurisdiktion eller beslutanderätt. I lag formuleras det bland annat i 2 kap §1 kommunallagen, där det framgår mycket tydligt att kommuner och landsting inte själva får handlägga, fatta beslut i eller vidare handhålla sådana ärenden som ankommer på annan juridisk person att handha.

Frågan om LMA-korten som färdbevis i kollektivtrafiken går att i huvudsak anföra till hållningen att det är ett led i socialtjänstens biståndsbedömning av enskild. Socialtjänsten, med dess tillhörande myndighetsutövning, är i Sverige ett ansvar under kommuner. Som framgår av socialtjänstlagen och dess förarbeten samt riksdagens uttalanden kopplat till dessa, är det kommunen som ansvarar för de invånare som inom kommunens territorium väljer att uppehålla sig långvarigt.

Skulle Stockholms läns landsting börja acceptera LMA-korten som färdbevis, skulle det inte gå att utesluta utmaningar kopplade till bland annat teknisk validering, informationsinsatser, en snävare och mer förklarande definition av lågtrafikens innebörd och begrepp, utredningar om de legala förutsättningarna kopplat till detta samt inte minst det bedömda intäktsbortfall som en sådan åtgärd med stor sannolikhet att inneburit för Stockholms läns landsting. Att ett LMA-kort i dag inte får fungera som ID-handling bedöms inte underlätta för dess funktion som biljett i kollektivtrafiken.

Trafikförvaltningen konstaterar i sitt svar på motionen att trafikförvaltningen under de senaste åren har arbetat för att minska antalet biljetter som inte går att validera maskinellt. Anledningarna är bland annat att öka intäktssäkringen, få bättre statistik över validerade biljetter, underlätta för personal och resenärer att veta när en biljett är giltig eller ej samt att många av de avtal som tecknats med entreprenörerna de senast åren är VBP-avtal.

Kollektivtrafikens roll i integrationen kan inte underskattas. Samarbetet mellan Stockholms läns landsting, kommuner och andra aktörer behöver fortsatt vara starkt i syftet att säkerställa att människor som kommer till vårt län ges möjligheter till arbete, studier och ett tryggt liv.”

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 30 januari 2017
Motion 2016:23
Trafiknämndens protokollsutdrag den 25 oktober 2016
med V-ledamotens muntliga reservation
Trafikförvaltningens tjänsteutlåtande den 16 september 2016

Irene Svenonius

Kristoffer Tamsons

Gustaf Drougge

Stockholms läns landsting

2017-01-30
LS 2016-0678

Landstingsstyrelsen
Landstingsstyrelsens förvaltning
Landstingsdirektörens stab
Fredrik Åstedt

Landstingsstyrelsen

Motion 2016:23 av Anna Sehlin m.fl. (V) om att låta asylsökande med LMA-kort resa med SL-trafiken avgiftsfritt under lågtrafik

Ärendebeskrivning

Anna Sehlin m.fl. (V) har till landstingsfullmäktige lämnat en motion i vilken de föreslår att trafiknämnden ges i uppdrag att utreda möjligheten att låta asylsökande med s.k. LMA-kort resa med SL-trafiken avgiftsfritt under lågtrafik.

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 30 januari 2017
Motion 2016:23
Trafiknämndens protokollsutdrag den 25 oktober 2016
med V-ledamotens muntliga reservation
Trafikförvaltningens tjänsteutlåtande den 16 september 2016

Förslag till beslut

Landstingsstyrelsen föreslår landstingsfullmäktige besluta

att avslå motionen

Förvaltningens förslag och motivering

Sammanfattning
Motionärerna föreslår att trafiknämnden ges i uppdrag att utreda möjligheten att låta asylsökande med s.k. LMA-kort resa med SL-trafiken avgiftsfritt under lågtrafik.

Då det kan ifrågasättas om motionärernas förslag är förenligt med kommunallagen anser förvaltningen att motionen ska avslås.

Bakgrund
Anna Sehlin m.fl. (V) föreslår i en motion till landstingsfullmäktige att trafiknämnden ges i uppdrag att utreda möjligheten att låta asylsökande med s.k. LMA-kort resa med SL-trafiken avgiftsfritt under lågtrafik. Ett LMA-kort är ett plastkort med foto utfärdat av Migrationsverket. LMA-kortet är ett bevis på att en person är registrerad som asylsökande eller annan skyddsbehövande och har rätt att vara i Sverige.

Trafiknämnden har yttrat sig över motionen.

Överväganden
I SLL Mål och budget 2017, LS 2016-0257, beslutad av landstingsfullmäktige den 14-15 juni 2016, konstateras att Sverige under 2015 tog emot cirka 163 000 asylsökande. Det är oklart hur många av de asylsökande som får uppehållstillstånd och hur många som bosätter sig i Stockholms län. Erfarenheten talar dock för att en stor andel söker sig till länet då möjligheterna till utbildning och arbete är bättre här än i andra delar av landet. Fullmäktige understryker i budgeten att det i ett längre perspektiv har betydelse för landstingets ekonomi i vilken utsträckning de nya invånarna integreras i samhället och på arbetsmarknaden, då det påverkar såväl behovet av hälso- och sjukvård som landstingets skatteintäkter. Det är därför viktigt att landstingets åtaganden gentemot asylsökande och nya medborgare kan fullföljas och att landstingets resurser räcker till.

Förvaltningen konstaterar att en lång rad åtgärder kommer att behöva vidtas nationellt, regionalt och lokalt för att åstadkomma en lyckad integration i det svenska samhället av de asylsökande som får uppehållstillstånd. Förvaltningen anser därför, i likhet med motionärerna, att det är angeläget att på olika sätt främja de asylsökandes delaktighet i samhället men ser samtidigt flera svårigheter med motionärernas förslag.

Enligt kommunallagen får ett landsting hantera angelägenheter av allmänt intresse med anknytning till dess område eller dess medlemmar, dvs. dess invånare. Eftersom det i regel inte kan anses vara ett allmänt intresse att understöd lämnas till enskilda innebär kommunallagen ett principiellt förbud mot sådant understöd. Som trafiknämnden påpekar i sitt yttrande över motionen ligger det nära till hands att som utgångspunkt anse att utdelning av gratisbiljetter till asylsökande, alternativt stöd till asylsökande

med fria resor, är en uppgift för kommunerna i enlighet med socialtjänstlagen. Det kan ifrågasättas om det vore förenligt med kommunallagen för landstinget att genomföra motionärernas förslag.

Trafiknämnden anför även andra invändningar mot motionärernas förslag. Baserat på en överslagsberäkning bedömer trafiknämnden att ett genomförande av förslaget skulle innebära ett intäktsbortfall för nämnden på ca 23 miljoner kronor per år. Nämnden konstaterar vidare att en omfattande informationsinsats skulle behöva genomföras för att tydliggöra vilka tider som LMA-kortet skulle gälla för resa. Ett beslut om att införa LMA-kortet som giltig biljett i kollektivtrafiken skulle slutligen även gå emot trafiknämndens arbete under senare år med att minska antalet biljetter som inte går att validera maskinellt.

Då det således kan ifrågasättas om motionärernas förslag är förenligt med kommunallagen anser förvaltningen att motionen ska avslås.

Ekonomiska konsekvenser
Beslutet har inga ekonomiska konsekvenser.

Malin Frenning
Landstingsdirektör

Beslutsexpediering:
Akt
Landstingsfullmäktige
Landstingsdirektören

Godkänd av Malin Frenning, 2017-06-08

Stockholms läns landsting

Ankom
Stockholms läns landsting
2016 -05- 17
Dnr. LS2016-0678

2016:23

Stockholms läns landsting
2016-05-17

Motion av Anna Sehlin (v) Håkan Jörnehed (v) Catarina Wahlgren (v) Elina Linna (v) Birgitta Sevefjord (v) Lisa Rasmussen (v) Thomas Magnusson (v) och Elisabeth Ulin Karlsson (v) om att låta asylsökande med LMA-kort resa med SL-trafiken avgiftsfritt under lågtrafik

Det stora antalet asylsökande till Sverige under 2015 har inneburit långa handläggningstider på Migrationsverket. Asylsökande kan få vänta upp till två år innan deras ansökan behandlas. Två år är lång tid att gå sysslolös i väntan. För att underlätta integration och skapa en meningsfull tillvaro för de som söker asyl är det grundläggande att de lär sig svenska även under asylprocessen. Läsa på SFI får bara de som redan fått asyl. De asylsökande är hänvisade till svenskakurser och aktiviteter ordnade av frivilligorganisationer. I denna otrygga och ovissa situation är det oerhört viktigt att få möjlighet att träffa andra människor som befinner sig i en tryggare situation, att få ingå i andra sammanhang än de otrygga eller traumatiska. Det är också viktigt att lära känna det samhälle man befinner sig i och få möjlighet att skapa nya kontaktytor och nätverk omkring sig.

Asylsökande i Stockholms län lever precis som alla asylsökande på mycket låga dagsersättningar. På boenden där fri mat ingår är dagersättningen 24 kr/dag för vuxna ensamstående och på boenden där mat inte ingår är dagersättningen och 71 kr/dag för vuxna ensamstående. Den ersättningen ska räcka till kläder och skor, sjukvård och medicin, tandvård, hygienartiklar, andra förbrukningsvaror och fritidsaktiviteter. Det är tydligt för alla att ett SL-kort inte är möjligt att köpa för en asylsökande i Stockholms län. För att en asylsökande ska kunna ta del av t ex. svenskakurser, terapi, sociala aktiviteter och fritidssysselsättningar som anordnas av frivilligorganisationer måste den asylsökande ta sig till och från sitt boende till aktiviteten.

Alla asylsökande i Kalmar län får ett gratis busskort som gäller i hela länet. Tanken är att satsningen ska minska isoleringen för dem som bor långt ifrån större samhällen. Projektet ska pågå i ett år och är ett samarbete mellan Migrationsverket, landstinget i Kalmar och Kalmar länstrafik.

Även i Dalarna, Uppsala, Värmland, Västmanland och Örebro län samt Region Gävleborg finns intresse att upprätta avtal med Migrationsverket om att ge asylsökande i länet möjlighet att fritt åka med kollektivtrafiken. Migrationsverket har dock svarat att de först vill utreda kostnaderna för avtalet i Kalmar och vilka resor som det egentligen är rimligt att myndigheten ska finansiera, exempelvis resor som är nödvändiga för själva asylärendet innan de sluter fler avtal med regioner.

Vi föreslår att asylsökande i Stockholms län får resa avgiftsfritt under lågtrafik. Det innebär ett minimum av administration, bättre arbetsmiljö för busschaufförer som slipper neka någon att gå på bussen pga. att denne inte har råd med biljett och en stor förändring för den asylsökande som kan ta del av aktiviteter i Stockholmsregionen.

Asylsökande i Sverige får ett så kallat LMA-kort. Kortet är inte ett identitetskort (id-kort) men det är personligt och ett bevis på att innehavaren är asylsökande och får vara i Sverige under tiden som denne väntar på beslut. Vi föreslår att LMA-kortet är det "färdbevis" som den asylsökande ska visa upp för spärrvakt/busschaufför.

Mot bakgrund av ovanstående föreslås landstingsfullmäktige besluta

att ge Trafiknämnden i uppdrag att utreda möjligheten att låta asylsökande med LMA-kort resa med SL-trafiken avgiftsfritt under lågtrafik

Anna Sehlin (v)

Håkan Jörnehed (v)

Catarina Wahlgren (v)

Elina Linna (v)

Birgitta Sevefjord (v)

Lisa Rasmussen (v)

Thomas Magnusson (v)

Elisabeth Ulin Karlsson (v)

Trafikförvaltningen
STOCKHOLMS LÄNS LANDSTING

Stockholms läns landsting

Ankom
Stockholms läns landsting
2016 -11- 09
Dnr LS 2016-0678

Trafiknämnden

PROTOKOLLSUTDRAG

Nr 7/2016

Sammanträdesdatum
2016-10-25

Datum för justering: 2016-10-31

Datum för anslag: 2016-11-01

Kristoffer Tamsons (M)
Talla Alkurdi (S)

---

§ 155

Yttrande över motion 2016:23 av Anna Sehlin m.fl. (V) om att låta asylsökande med LMA-kort resa med SL-trafiken avgiftsfritt under lågtrafik
(TN 2016-0744)

I ärendet förelåg tjänsteutlåtande den 16 september 2016 från förvaltningschefen.

I ärendet yttrade sig Gunilla Roxby Cromvall (V).

YRKANDEN

1. Förvaltningschefens förslag till beslut
2. V-ledamotens förslag till bifall till motionen

Ordföranden ställde proposition om yrkandena och fann att nämnden bifallit förvaltningschefens förslag till beslut.

BESLUT

Trafiknämnden beslöt

att godkänna föreliggande förslag till yttrande samt översända detsamma till landstingsstyrelsens förvaltning.

UTTALANDEN

V-ledamoten reserverade sig mot beslutet.

Vid protokollet
Daniela Eriksson

Trafikavdelningen

Sara Catoni
08-686 1937
sara.catoni@sll.se

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2016-09-16

Trafiknämnden
2016-10-25, punkt 11

Ärende
TN 2016-0744

Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Ankom
Stockholms läns landsting
2016 -11- 09
Dnr LS 2016-0678

Yttrande över motion 2016:23 av Anna Sehlin m.fl. (V) om att låta asylsökande med LMA-kort resa med SL-trafiken avgiftsfritt under lågtrafik

Ärendebeskrivning

Vänsterpartiet har skrivit en motion (2016-0678) om att låta asylsökande få resa fritt i SL-trafiken under lågtrafik mot uppvisande av LMA-kort. I motionen föreslås att trafiknämnden ges i uppdrag att utreda möjligheten till sådant fritt resande. Landstingsstyrelsens förvaltning har bett trafiknämnden att yttra sig över motionen, och detta ärende innehåller förslag till sådant yttrande.

Beslutsunderlag

Motion 2016-23 av Anna Sehlin m.fl. (V) om att låta asylsökande med LMA-kort resa med SL-trafiken avgiftsfritt under lågtrafik (LS 2016-0678)

Förvaltningschefens tjänsteutlåtande den 16 september 2016

Förslag till beslut

Trafiknämnden föreslås besluta

att godkänna föreliggande förslag till yttrande samt översända detsamma till landstingsstyrelsens förvaltning.

Förvaltningens förslag till yttrande

Motionen

I motionen föreslår V att trafiknämnden ges i uppdrag att utreda möjligheten att låta asylsökande med LMA-kort resa med SL-trafiken avgiftsfritt under lågtrafik. Motiveringen till förslaget är i korthet de knappa resurser som asylsökande har och att fria resor skulle underlätta tillvaron för de asylsökande.

Överväganden

Legala förutsättningar, kompetens
Inför ett beslut om avgiftsfrihet för viss grupp av människor behövs en djupare analys av det kommunalrättsliga regelverket om bland annat landstingets kompetens och likabehandling. I korthet gäller följande:

Enligt 2 kap 1 § KL får landstingen själva hantera angelägenheter av allmänt intresse med anknytning till landstingets område eller dess medlemmar. Eftersom det i regel inte kan vara ett allmänt intresse att understöd lämnas till enskilda innebär 2 kap 1§ ett principiellt förbud mot att sådant understöd lämnas. Vidare anses det falla utanför den allmänna kompetensen att utge vederlagsfria prestationer till enskilda personer om inte landstinget har en skyldighet enligt lag.

Det framgår vidare av 2 kap 1 § KL att kommuner och landsting inte själva får ha hand om sådana angelägenheter som ankommer på någon annan att handha (såsom stat, annan kommun eller annat landsting).

Det ligger nära till hands att, som utgångspunkt, anse att utdelning av gratisbiljetter till asylsökanden, alt. stöd till asylsökande med fria resor, är en uppgift för kommunen i enlighet med 2 kap 2 § Socialtjänstlagen där kommunen har det yttersta ansvaret för att de som vistas i kommunen får det stöd och den hjälp (bistånd) som de behöver.

Av kommunallagens likställighetsprincip (2 kap. 2 § KL) följer att man inte får särbehandla kommunmedlemmar. Särbehandling kan dock undantagsvis tillåtas om det finns objektiv grund för undantaget. En objektiv grund kan t.ex. vara att tillåta prisdifferentiering/avgiftsfrihet av grupper, något som trafikförvaltningen tillämpar vad gäller dem som reser med reducerad taxa. Att tillhandahålla biljetter till delar av grupper kan inte anses som en objektiv grund.

För att säkerställa likabehandling i detta avseende torde man behöva fatta ett mer generellt beslut och då överväga vilka grupper av medborgare som ska åtnjuta nolltaxa. Men hur ett sådant beslut skulle utformas och hur ett sådant beslut överensstämmer med landstingets kompetens behöver således utredas vidare.

Information, konsekvenser etc.
Vid sidan av de legala aspekterna behöver även andra faktorer övervägas och/eller tas i beaktande inför ett beslut som föreslås utredas i motionen:

För att det inte ska uppstå besvärliga situationer för den asylsökande skulle det behövas en pågående informationsinsats anpassad för målgruppen för att förklara vilka tider som LMA-kortet gäller för resa. Annars kan situationen uppstå att den asylsökande gjort sin resa från hemmet under lågtrafik men behöver åka hem när LMA-kortet inte gäller.

Det är svårt att uppskatta storleken på ett eventuellt intäktsbortfall vid ett beslut som att låta LMA-kortet gälla i lågtrafik. Även om det finns information om antalet asylsökanden så har vi inte någon statistik kring resandet. För att kunna göra en beräkning baserad på fakta och inte på antaganden skulle de asylsökandes resor behöva undersökas närmare.[1]

Trafikförvaltningen har under de senaste åren arbetat för att minska antalet biljetter som inte går att validera maskinellt. Anledningarna är bland annat att öka intäktssäkringen, få bättre statistik över validerade biljetter, underlätta för personal och resenärer att veta när en biljett är giltig eller ej samt att många av de avtal som tecknats med entreprenörerna de senast åren är VBP-avtal. Ett beslut om att låta icke-valideringsbara kort gälla som giltig biljett går emot en sådan utveckling och bör övervägas i en eventuell kommande lösning.

Sammanfattningsvis inför ett beslut om att erbjuda avgiftsfria resor för vissa grupper av medborgare kräv ytterligare utredning särskilt med avseende på

---

[1] Enligt migrationsverkets statistik var det cirka 18000 asylsökande i Stockholms län den 1 september 2016. Om man antar att de asylsökande gör en resa med SL varannan vecka, att de använder reskassa och att de reser tur och retur när de gör resan skulle de uteblivna intäkterna per år bli ca 23 miljoner kronor (pris beräknat på prisnivå från 9 januari 2017, och utifrån ålderstatistik)

landstingets legala förutsättningar. Vidare behöver ett antal mer praktiska konsekvenser övervägas och hanteras.

Caroline Ottosson
Förvaltningschef

Sara Catoni
Chef Trafikavdelningen